

CESOP: Betalingen rapporteren voor de btw

In een nieuwe poging om btw-fraude op te sporen en te bestrijden heeft de EU besloten om een centraal elektronisch betalingsinlichtingensysteem (central electronic system of payment information — CESOP) in te voeren. Van betalingsdienstaanbieders wordt verwacht dat zij inlichtingen over grensoverschrijdende betalingen verstrekken aan CESOP. Hiermee zou het gemakkelijker moeten worden voor de verschillende belastingdiensten om mogelijke btw-fraude op te sporen. De regels zijn van toepassing op binnen én buiten de EU gevestigde verkopers. De beoogde invoeringsdatum van het systeem is 1 januari 2024.

CESOP

CESOP is een database waarin betalingsgegevens worden opgeslagen. Volgens de Raad van de Europese Unie maken frauderende bedrijven misbruik van e-commerce mogelijkheden om zichzelf oneerlijke marktvoordelen toe te eigenen door zich aan hun btw-verplichtingen te onttrekken. Wanneer het beginsel van belastingheffing op de plaats van bestemming van toepassing is, hebben, aangezien consumenten geen boekhoudkundige verplichtingen hebben, de lidstaten van verbruik passende instrumenten nodig om dergelijke frauderende bedrijven op te sporen en te controleren.

Om betalingsdiensten te kunnen verlenen, beschikt een betalingsdienstaanbieder over specifieke inlichtingen om de ontvanger, of begunstigde, van de grensoverschrijdende betaling te identificeren, alsmede over nadere gegevens over de datum, het bedrag en de lidstaat van oorsprong van de betaling. Dit is met name het geval bij grensoverschrijdende betalingen waarbij de betaler zich in de ene lidstaat bevindt en de begunstigde in een andere lidstaat, in een derdelandsgebied of in een derde land. Naar de mening van de EU is dergelijke informatie noodzakelijk voor de belastingdiensten van de lidstaten om hun kerntaken inzake het opsporen van frauderende bedrijven en het controleren van de btw-verplichtingen te kunnen uitvoeren.

De beoogde invoeringsdatum van de nieuwe voorschriften voor betalingsdienstaanbieders is 1 januari 2024. Deze voorschriften worden weliswaar opgenomen in de Europese btw-richtlijn, maar er

wordt ook verwezen naar de Payment Services Directive 2015/2366 (PSD2). Daarom is voor de toepassing van de nieuwe regels diepgaande kennis nodig van zowel de btw- als de PSD2-richtlijn.

Wie krijgt te maken met de nieuwe regels?

Betalingsdienstaanbieders dienen voldoende nauwkeurige registers bij te houden van bepaalde grensoverschrijdende betalingen. Op grond van CESOP geldt de definitie van 'betalingsdienstaanbieder' voor een brede groep van kredietinstellingen, instellingen voor elektronisch geld, postcheque- en girodiensten, betalingsinstellingen en zelfs natuurlijke en rechtspersonen die onder een PSD2-vrijstelling vallen. Verder blijkt uit de mededeling van de Europese Commissie dat het beginsel van de economische realiteit van toepassing is. Als een onderneming op basis van de economische realiteit kan worden aangeduid als een betalingsdienstaanbieder dan gelden de CESOP-regels. Dit wordt vooral duidelijk uit de voorbeelden die worden genoemd met betrekking tot platformen die geldmiddelen incasseren en op eigen naam aanhouden alvorens deze over te maken aan de begunstigde. Hiermee komen zij onder de CESOP-definitie van betalingsdienstaanbieder te vallen. Als een onderneming volgens het bovenstaande wordt aangemerkt als betalingsdienstaanbieder dan gelden de voorgenomen regels voor alle door deze onderneming verleende grensoverschrijdende betalingsdiensten.

Welke betalingen vallen onder CESOP?

De definitie van 'betaling' lijkt vrij breed; hieronder vallen alle door of voor rekening van de betaler of door de begunstigde geïnitieerde handelingen waarbij geldmiddelen worden gedeponneerd, overgemaakt of opgenomen, ongeacht of er onderliggende verplichtingen tussen de betaler en de begunstigde zijn. Er zijn echter een aantal specifieke uitzonderingen die nadere toelichting behoeven. Een betaling geldt als grensoverschrijdend als de betaler zich in de ene lidstaat bevindt en de begunstigde in een andere lidstaat, in een derdelandsgebied of in een derde land. Als indicatie voor de locatie wordt gekeken naar de plaats waar de bankrekening geregistreerd is.

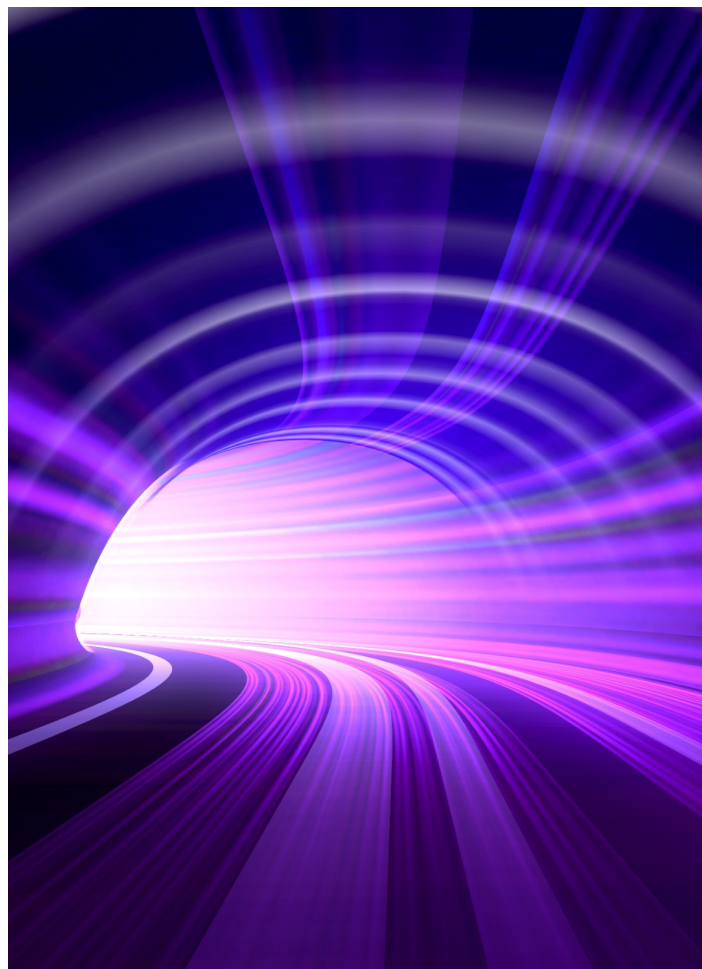
Welke nieuwe voorschriften gaan gelden voor betalingsdienstaanbieders?

In de EU gevestigde betalingsdienstaanbieders zijn verplicht om aan de belastingdienst van de lidstaat waarin zij gevestigd zijn ('lidstaat van herkomst') of de lidstaat waarin een betalingsdienstaanbieder een bijkantoor heeft of waarin betalingsdiensten worden verleend ('lidstaat van ontvangst') alle informatie door te geven die noodzakelijk is voor deze diensten om mogelijke fraudeurs op te sporen en belastingcontroles uit te voeren. Om de verplichting tot het houden van registers evenredig te doen zijn, hoeft, indien de betalingsdienstaanbieder van zowel de betaler als de begunstigde in een lidstaat is gevestigd, alleen de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde registers te houden. Met het oog op de verplichtingen tot het houden van registers moet een betalingsdienstaanbieder worden geacht in een bepaalde lidstaat te zijn gevestigd indien zijn BIC of een andere unieke bedrijfsidentificatiecode naar die lidstaat verwijst.

Omgekeerd geldt dat, indien de betalingsdienstaanbieder niet in een EU lidstaat gevestigd is, de betalingsdienstaanbieder van de betaler registers met inlichtingen over de grensoverschrijdende betaling bij dient te houden. De betalingsdienstaanbieder dient de desbetreffende inlichtingen gedurende drie jaar te bewaren. Deze inlichtingen moeten worden bewaard wanneer een betalingsdienstaanbieder in de loop van een kalenderkwartaal meer dan 25 grensoverschrijdende betalingen doet aan dezelfde begunstigde.

Hoe worden de desbetreffende gegevens door lidstaten verzameld?

De EU heeft een format voorgeschreven waarin de relevante betalingsgegevens verzameld dienen te worden. Sommige gegevens zijn optioneel en andere zijn verplicht. Betalingsdienstaanbieders hoeven slecht beperkt verificatieprocedures uit te voeren, maar zij dienen er wel voor te zorgen dat zij alle relevante gegevens verstrekken die hen ter beschikking staan. Wellicht moet ook een syntaxiscontrole op een aantal gegevensvelden uitgevoerd worden. De Europese Commissie heeft een gebruikershandleiding opgesteld waarin de reacties die een betalingsdienstaanbieder mogelijk van CESOP kan

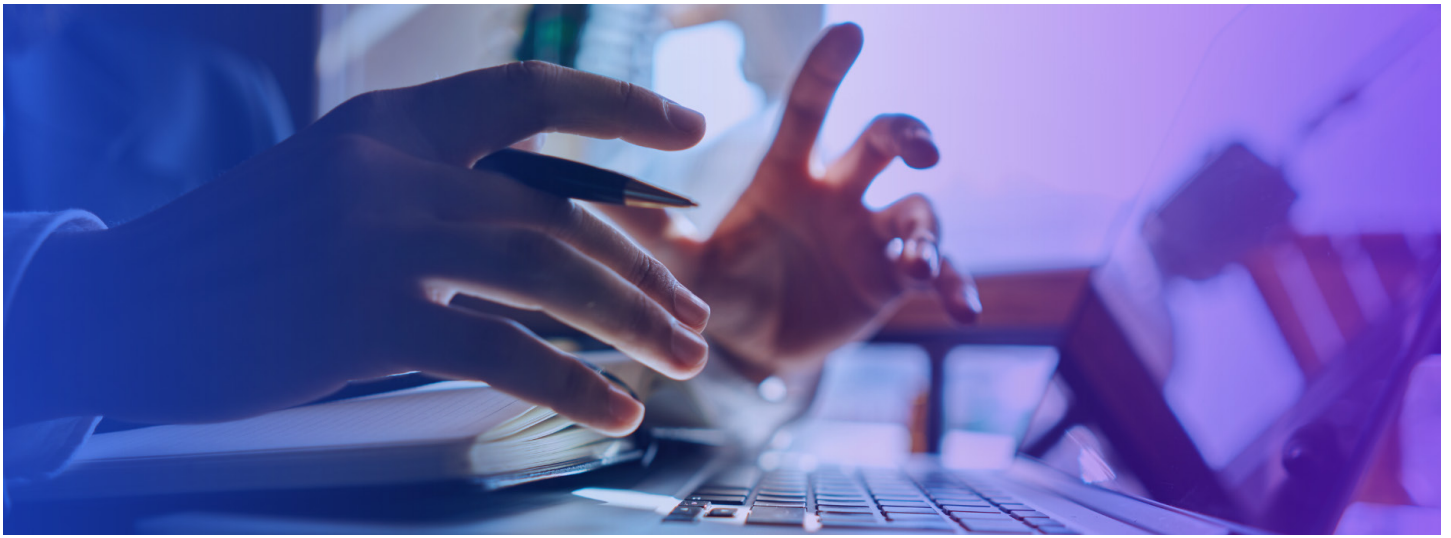
verwachten op de doorgifte van dergelijke gegevens uiteen worden gezet.

Van lidstaten wordt verwacht dat zij een mechanisme invoeren waarmee betalingsdienstaanbieders gegevens aan hen kunnen doorgeven. In de meeste landen is dit proces nog niet helemaal uitgekristalliseerd. In Nederland zal dit systeem naar verwachting Digipoort zijn. Zodra de desbetreffende gegevens zijn verzameld is de bevoegde autoriteit van elke lidstaat verplicht om de inlichtingen door te geven aan CESOP, waarin ze maximaal vijf jaar na afloop van het jaar waarin ze zijn doorgegeven worden bijgehouden.

Wat is de procedure als er meerdere aanbieders betrokken zijn bij dezelfde betaling?

Alle bij een bepaalde betaling betrokken betalingsdienstaanbieders zijn verplicht tot het houden van registers en het melden van gegevens tenzij een specifieke uitsluiting van toepassing is. Deze registers en meldingen dienen informatie over de betaling van de initiële betaler aan de uiteindelijke begunstigde te bevatten en niet over de tussenliggende overdrachten van middelen tussen de betalingsdienstaanbieders.

Als er meerdere betalingsdienstaanbieders betrokken zijn bij een betaling berust de verplichting tot het melden van gegevens in principe alleen bij de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde.

Als er meerdere betalingsdienaanhouders voor rekening van de begunstigde optreden, dienen de desbetreffende gegevens in principe door meerdere betalingsdienaanhouders gemeld te worden. De verplichting om gegevens te melden verschuift naar de betalingsdienaanhouders van de betaler als geen van de betalingsdienaanhouders van de begunstigde in de EU gevestigd is.

Wanneer dienen de gegevens doorgegeven te worden?

Vanaf januari 2024 dienen de gegevens ten minste op kwartaalbasis gemeld te worden. De gegevens moeten uiterlijk worden doorgegeven aan het einde van de maand die volgt op het kalenderkwartaal:

- Eerste periode (januari-maart): 30 april
- Tweede periode (april-juni): 31 juli
- Derde periode (juli-september): 31 oktober
- Vierde periode (oktober-december): 31 januari

Aangezien dit een maximale termijn is, lijkt er dus enige ruimte te zijn voor lidstaten om in hun nationale wetgeving een kortere termijn aan te houden.

Wat is de volgende stap?

De regels omtrent CESOP moeten worden geharmoniseerd. Ondernemingen kunnen al wel beginnen met de voorbereidingen op de nieuwe regels die voortkomen uit de EU-wetgeving. De eerste stap is dat ondernemingen zouden moeten bepalen:

- of zij mogelijk kunnen worden aangeduid als betalingsdienaanhouders ingevolge CESOP;
- of zij betalingen doen die zouden moeten worden gemeld;
- onder welke omstandigheden de desbetreffende betalingen gemeld zouden moeten worden;
- waar de melding plaats dient te vinden;
- of de verplichte gegevens worden vastgelegd en of alle gegevens op de juiste manier worden geverifieerd.

Ondernemingen zouden ook al een begin kunnen maken met de technische aspecten. Uit het wettelijk kader wordt duidelijk welke gegevens optioneel zijn en welke verplicht en we weten dat de gegevens aangeleverd moeten worden in XML. Organisaties kunnen

zich daar nu al op voorbereiden. Onze ervaring is dat er enige tijd over de voorbereidingen heen kan gaan. Betalingsdienaanhouders die de invoering van CESOP op nationaal niveau afwachten, moeten er daarom voor waken dat zij geen tijd te kort komen. De laatste stappen, zoals de voorbereiding van de IT-infrastructuur voor het doen van meldingen via de juiste kanalen, kunnen echter pas gezet worden na de invoering van de regels op nationaal niveau.

Meer weten over wat CESOP betekent voor jouw bedrijf? Heb je hulp nodig bij de naleving van de voorschriften? Neem dan contact op met onze specialisten van Meijburg & Co. Zij bespreken graag wat de mogelijkheden zijn.

Jochum Zutt

Director KPMG Meijburg & Co
T: +31 6 257 78 358
E: zutt.jochum@kpmg.com

Gert-Jan van Norden

Partner KPMG Meijburg & Co
T: +31 6 213 93 138
E: vannorden.gert-jan@kpmg.com

Irene Reiniers

Partner KPMG Meijburg & Co
T: +31 6 461 96 826
E: reiniers.irene@kpmg.com

Matthijs Bolkenstein

Partner KPMG Meijburg & Co
T: +31 6 466 30 866
E: bolkenstein.matthijs@meijburglegal.com

Marck Timmermans

Manager KPMG
T: +31 6 514 31 984
E: timmermans.marck@kpmg.nl